

RS 320 – Vesentlighet

(Denne RS-en ble opprinnelig vedtatt av styret i NSRF for revisjon av regnskap for perioder avsluttet 1. januar 1998 eller senere. Standarden er justert i samsvar med risikostandardene og gjelder for revisjon av regnskaper for perioder som begynner per eller etter 1. januar 2006.)

Innhold

	Punkt
Innledning	1–3
Vesentlighet	4–8
Sammenhengen mellom vesentlighet og revisjonsrisiko	9–11
Vurdering av virkningen av feilinformasjon	12–16
Tillegg for offentlig sektor	

RS 320 "Vesentlighet" må leses i sammenheng med "Forord til standarder for kvalitetskontroll, revisjon, attestasjon og beslektede tjenester" som beskriver grunnlaget for utarbeidelsen av standardene, forholdet mellom standardene og lovgivningen om revisors oppgaver og plikter, og standardenes autoritet.

Innledning

1. Hensikten med denne standarden er å fastsette normer og gi veiledning vedrørende begrepet vesentlighet og dets forhold til revisjonsrisikoen.
2. **Ved utførelsen av revisjonen må revisor vurdere vesentlighet og dens sammenheng med revisjonsrisikoen.**
3. «Vesentlighet» er definert i International Accounting Standards Board's «Framework for the Preparation and Presentation of Financial Statements» på en måte som i oversettelse lyder slik:
«Informasjon er vesentlig hvis feil i eller utelatelse av informasjonen kan påvirke økonomiske beslutninger som treffes av brukerne på grunnlag av årsregnskapet. Vesentlighet avhenger av størrelsen av regnskapsposten eller feilen, sett i forhold til omstendighetene rundt utelatelsen eller feilen. Vesentlighet uttrykker derfor en grenseverdi eller terskel mer enn en kvalitativ egenskap informasjonen må ha for å være til nytte.»

Vesentlighet

4. **Formålet med revisjon av et årsregnskap er å gjøre revisor i stand til å avgi en uttalelse om hvorvidt årsregnskapet i det alt vesentlige er utarbeidet i overensstemmelse med et gjeldende rammeverk for økonomisk rapportering.** Vurderingen av hva som er vesentlig er gjenstand for profesjonelt skjønn.
5. Ved utarbeidelsen av revisjonsplanen, fastlegger revisor en vesentlighetsgrense med sikte på at kvantitativt vesentlig feilinformasjon vil bli avdekket. Imidlertid må både beløpet (kvantum) og arten (kvaliteten) av feilinformasjonen vurderes. Et eksempel på vesentlig kvalitativ feilinformasjon er utilstrekkelig eller feilaktig beskrivelse av et regnskapsprinsipp når det er sannsynlig at en bruker av årsregnskapet kan bli villedet av beskrivelsen. Et annet eksempel er unnlattelse av å opplyse om brudd på offentlige reguleringer når det er sannsynlig at derav følgende sanksjoner kan ha betydelig negativ innvirkning på forretningsdriften.

6. Revisor må vurdere muligheten for relativt små beløpsmessige feil som samlet kan ha en vesentlig betydning for årsregnskapet. For eksempel kan en feil i rutinen for en månedsavslutning medføre vesentlig feilinformasjon hvis samme feil blir gjentatt hver måned.
7. Revisor vurderer vesentlighet både i forhold til årsregnskapet totalt og i forhold til transaksjonsklasser, kontosaldoer og noteopplysninger. Vesentlighet kan påvirkes blant annet av krav i lover og forskrifter og av vurderinger knyttet til transaksjonsklasser, kontosaldoer og noteopplysninger og av sammenhengene mellom disse. Vurderingsprosessen kan resultere i forskjellige vesentlighetsgrenser avhengig av hvilke sider av årsregnskapet som blir vurdert.
8. **Revisor må vurdere vesentligheten for å**
 - a) **bestemme typen, tidspunktet for utførelse og omfanget av revisjonshandlingene, og**
 - b) **evaluere effekten av feilinformasjon.**

Sammenhengen mellom vesentlighet og revisjonsrisiko

9. Ved planleggingen av revisjonen vurderer revisor hva som kan føre til at årsregnskapet blir vesentlig feil. Revisors forståelse av foretaket og dets omgivelser utgjør en referanseramme som revisor legger til grunn ved sin planlegging og sin utøvelse av profesjonelt skjønn ved vurderingen av risikoene for vesentlig feilinformasjon i regnskapet og håndteringen av disse risikoene gjennom revisjonen. Det hjelper også revisor til å fastsette vesentlighetsnivå og ved vurderingen av hvorvidt skjønnnet når det gjelder vesentlighet, fortsatt er gyldig etter hvert som revisjonen blir utført. Revisors vurdering av vesentlighet, relatert til transaksjonsklasser, kontosaldoer og noteopplysninger, hjelper revisor til å avgjøre spørsmål som hvilke poster som skal kontrolleres og om det skal anvendes stikkprøver og analytiske substanskontroller. Dette gjør revisor i stand til å velge revisjonshandlinger som til sammen kan forventes å redusere revisjonsrisikoen til et akseptabelt nivå.
10. Sammenhengen mellom vesentlighet og revisjonsrisiko er at jo høyere vesentlighetsgrensen er, jo lavere er revisjonsrisikoen, og vice versa. Revisor tar hensyn til sammenhengen mellom vesentlighet og revisjonsrisiko når typen, tidspunktet for utførelse og omfanget av revisjonshandlingene blir bestemt. For eksempel, hvis revisor etter å ha planlagt revisjonshandlingene finner at den akseptable grensen for vesentlighet er lavere enn først anslått, øker revisjonsrisikoen. Revisor må kompensere for dette ved enten å
 - a) redusere den anslåtte risikoen for vesentlig feilinformasjon, der dette er mulig, og underbygge den reduserte risikoen ved å utføre mer omfattende tester av kontroller eller ytterligere tester av kontroller, eller
 - b) redusere oppdagelsesrisikoen ved å endre typen, tidspunktet for utførelse og omfanget av planlagte substanskontroller.

Vesentlighet og revisjonsrisiko ved vurdering av revisjonsbevis

11. Revisor kan vurdere vesentlighet og revisjonsrisiko forskjellig når oppdraget først planlegges og ved vurderingen av resultatet av revisjonen. Det kan skyldes endringer i omstendighetene eller endringer i revisors kunnskaper som et resultat av gjennomførte revisjonshandlinger. For eksempel må revisor anslå virksomhetens fremtidige resultat og økonomiske stilling når revisjonshandlinger blir utført før utløpet av regnskapsåret. Hvis virkelig resultat og stilling er betydelig forskjellig fra det som ble anslått, kan den fastlagte vesentlighet og revisjonsrisiko også bli endret. Dessuten kan revisor ved planleggingen av revisjonsarbeidet med hensikt sette akseptabel grense for vesentlighet lavere enn den grensen det er meningen å legge til grunn ved vurdering av resultatene av revisjonen. Dette kan gjøres for å redusere sannsynligheten for uoppdaget feilinformasjon, og for å skaffe

revisor en sikkerhetsmargin ved vurderingen av virkningen av feilinformasjon som er avdekket gjennom revisjonen.

Vurdering av virkningen av feilinformasjon

12. **Ved vurdering av om regnskapet i det alt vesentlige er utarbeidet i overensstemmelse med et gjeldende rammeverk for økonomisk rapportering, må revisor fastslå om summen av ikke-korrigerede feil som er identifisert gjennom revisjonsarbeidet er vesentlig.**
13. Summen av ikke-korrigerede feil som er identifisert gjennom revisjonsarbeidet omfatter
 - a) feil avdekket av revisor, inkludert netto-effekten av ikke-korrigerede feil avdekket ved revisjon av tidligere perioder, og
 - b) revisors beste estimat for andre feil som ikke er avdekket (det vil si projiserte feil).
14. Revisor må vurdere om summen av ikke-korrigerede feil som er identifisert gjennom revisjonsarbeidet er vesentlig. Hvis revisor konkluderer med at feilene kan være vesentlige, må revisor overveie å redusere revisjonsrisikoen ved å utvide omfanget av revisjonen eller ved å anmode ledelsen om å korrigere årsregnskapet. Ledelsen vil vanligvis korrigere årsregnskapet for identifiserte feil.
15. **Hvis ledelsen unnlater å korrigere årsregnskapet og resultatet av det utvidede revisjonsomfanget ikke gjør revisor i stand til å konkludere med at summen av ikke-korrigerede feil ikke er vesentlig, må revisor overveie å avvike fra normalberetningen i overensstemmelse RS 700 «Revisjonsberetningen».**
16. Hvis summen av ikke-korrigerede feil som er identifisert gjennom revisjonsarbeidet nærmer seg vesentlighetsgrensen, vil revisor overveie om det er sannsynlig at uoppdagede feil, sammen med summen av ikke-korrigerede feil, kan overstige vesentlighetsgrensen. Når summen av ikke-korrigerede feil nærmer seg vesentlighetsgrensen, må altså revisor vurdere å redusere revisjonsrisikoen gjennom å utføre ytterligere revisjonshandlinger eller ved å anmode ledelsen om å rette de feil som er oppdaget.

Kommunisering av feil

17. **Dersom revisor har identifisert vesentlig feilinformasjon som resultat av feil, må revisor kommunisere feilene til riktig ledelsesnivå til riktig tid, og vurdere behovet for å rapportere det til dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll, i samsvar med RS 260 "Kommunikasjon om revisjonsmessige forhold til dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll".**

Tillegg for offentlig sektor

1. Ved vurdering av vesentlighet må en revisor i offentlig sektor, i tillegg til å utvise profesjonelt skjønn, ta i betraktning alle lover og forskrifter som kan ha innvirkning på denne vurderingen. I offentlig sektor er vesentlighet også basert på en posts "kontekst og art" og vil for eksempel kunne omfatte sensitivitet og verdi. Sensitivitet kan her dekke ulike forhold, som å imøtekomme myndighetenes ønsker, lovmessige forhold eller allmennhetens interesse.